

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE—DOCTRINA—JURISPRUDENȚA—ECONOMIE POLITICĂ

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMANĂ SUB CONDUCEREA D-ilor

C. G. DISSESCU

V. ATHANASOVICI, PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, ALEX. GERBAN, G. KEITANI,
N. POLIZU-MIGȘUNEȘTI, C. HAGI-THEODORAKY

SILIU RĂDULESCU
SECRETAR DE REDACȚIE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
3, STRADELA SF. SPIRIDON, 3

B. P. RĂDULESCU
REDACTOR-ADMINISTRATOR

Alex. St. Mandea. — *Traducerea legilor maghiare.*
JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ. — *Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția I.* — Inchiriere. — Clauză de reziliere facultativă. — Notificare. — (Zoe Moscu cu Marin Bădulescu și alții). — Ordonanțe prezidențiale în referență. — Dacă pot fi date de judecătorii de ocol. (C. I. Bălcescu cu Vasile Iordache).
Curtea de apel din Iași, secția I. — Dotă. — Bunuri viitoare. — Caracterul dotalității. — Imobil dobândit cu bani dotali. — Bunuri mobile. (Petru Jelesnicoff cu Lucia Nemțeanu).
Curtea cu jurați din Fălcuș. — Autoritatea lucrului judecat în criminal. — Jurisdicțiuni de judecată. — Fapte incriminate sub o calificare. — Dacă mai pot fi incriminate ulterior sub o altă calificare. (Dumitru Simion și alții cu Ministerul Public).

Traducerea legilor maghiare

În Transilvania raporturile vieții civile se fixează după principiile legilor maghiare.

Unificarea lor cu legile din vechiul regat, deși febrilă, nu se poate împlini cu ușurință gândului, dacă prin *unificare* înțelegem înălțarea unui *monument* de legislație.

Căci către o operă desăvârșită nu ne putem îndrepta mintea, oricât de bogat este materialul informativ adunat și oricât de numeroase și superioare elementele apte a-l sintetiza și turna în tiparul legii.

Opera de modificare a legilor în acord cu progresele civilizației și nevoile sociale actuale, interesează o muncă serioasă, continuă și liniștită desfășurată într'un timp îndelungat.

Ea se va putea îndeplini doară ce viața normală își va recăștiga cursul ei limpede.

Este însă o fază premergătoare: armonizarea legilor. Armonizare înseamnă și sistematizarea principiilor și întregirea lor reciprocă, de câteori deosebirile răsar prea adânci.

Cum nici metoda armonizării, prin însuși scopul ei, nu e susceptibilă de vădită celeritate, legile maghiare își păstrează imperiul lor în Ardeal.

Este prin urmare neapărată traducerea lor. Dar nu orice traducere e folositoare.

O traducere literală sau care ar respecta expresiile regionale și structura regională a frazei e inutilă.

Traducătorul trebuie să întrebuinteze limba curat românească, termenii juridici utilizați în știința dreptului și construcția corectă a frazei și pe cât posibil o adnotație triată.

Ce ar fi să înlocuim, între altele multe, *cercetare locală* prin *oculație*? Un termen plastic, lesne perceput de puterea vizuală a minții, printr'un latinism care prin conținutul mărginit ce sugerează nu se va adapta limbei.

În condițiunile amintite, traducerea e folositoare și magistratului din vechiul regat transportat în Transilvania și magistratului ardelean și magistratului maghiar.

Cel întâi se emancipează de tutela interpretului, studiază direct legea, cel deal doilea asimilează expresiile juridice adecuate și structura curgătoare a propoziției, iar cel de al treilea — magistratul maghiar — dacă nu se închide în îndărătnicia-i șovinistă, ci se străduiește să poseadă limba românească, — are înlesnirea unei traduceri bune.

Altfel, traducerea e lipsită de interes și păcat de munca pierdută!

Alexandru St. Mandrea
Consilier la Curtea de Apel Oradea-Mare

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE.

SECȚIA I

Audiența dela 27 Decembrie 1920

Președinția d-lui V. Râmnicăanu, prim-președinte.

Zoe Moscu cu Marin Bădulescu și Aurel Lupșan

INCHIRIERE. — CLAUCZE DE REZILIERE FACULTATIVĂ. — INOPERAREA EI. — CONDIȚIUNI CE TREBUESC ÎNDEPLINITE DE CHIRIAȘI. — ART. 1 ȘI 4 DIN DECRETUL-LEGE 1420.920.

INCHIRIERE. — CLAUCZA DE RENILIERE FACULTATIVĂ. — INVOCAREA EI. — DACĂ NECESITĂ O NOTIFICARE ÎN TERMEN UTIL. — ART. 4 DIN DECRETUL-LEGE 1420.920.

1° Dispozițiunile art. 4 al. 2 din decretul-lege din 2 Aprilie 1920, potrivit cărora sunt inoperante clauzele de reziliere facultativă din contractele de închiriere, nu pot fi invocate decât de chiriașii cari îndeplinesc condițiunile cerute

de art. 1 din decretul-lege pentru a beneficia de prelungirea contractelor, adică acei cari dovedesc că locuiau în localitatea respectivă înainte de 15 August 1916, sau cari justifică necesitatea locuirii dintr'un vădit interes de familie sau funcție publică.

2° Clauzele de reziliere facultativă fiind de-a dreptul declarate de legiuitor ca inoperante, fără a se mai prevedea nici o altă condițiune de îndeplinit din partea chiriașului, urmează că obligațiunea de a intenta în zece zile contestația prevăzută de art. 4 ult. aliniat, nu privește pe chiriașii cari invoc inoperarea clauzei de reziliere facultativă.

No. 688. — Casată, după divergență și în urma recursului făcut de Zoe Moscu, deciziunea No. 128 920 a Curții de apel din București S. I, în proces eu Marin Bădulescu și Aurei Lupșan.

S'a citit raportul făcut în cauză de d-l consilier Corneliu Botez.

S'a ascultat d-l avocat Minel pentru recurentă și d-l avocat C. Dumitrescu pentru intimați.

D-l Procuror general N. Procopescu a pus concluziuni pentru admiterea recursului.

Curtea, deliberând,

Asupra motivului I de casare :

„Exces de putere, violarea art. 4 al. 2 al decretului-lege No. 1420/920 și nemotivare. Deși menționatul text nu e aplicabil în speță, în sensul că nu poate profita chiriașilor cari nu îndeplinesc obligațiunea de a fi stabiliți în București, și deși clauza de reziliere le-a fost notificată, totuși Curtea respinge cererea de evacuare, motivând că e vorba de o clauză facultativă și deci inoperantă, ceea ce n'a fost în intențiunea leginitorului care a înțeles să declare inoperantă clauza de reziliere numai în favoarea chiriașilor cari îndeplinesc condițiunile cerute de alin. 2 al art. 4”.

Având în vedere decizia atacată cu recurs, din care se constată că recurenta Zoe Moscu a închiriat intimaților un apartament de locuit în București cu începere dela 23 Aprilie 1919, pe termen de trei ani, dintre care primul an obligatoriu, iar ceilalți doi ani facultativi; că denunțând contractul pentru ultimii doi ani, a cerut prin acțiunea de față, intentată posterior decretului-lege 1420/920, să se constate judecătorește rezilierea contractului, susținând că chiriașii săi nu pot invoca prelungirea acordată de acest decret-lege, de oarece nu pot justifica necesitatea locuirii lor în București într'un vădit interes de serviciu public sau de familie, dar acțiunea sa a fost respinsă ca neîntemeiată;

Având în vedere că, pentru a respinge această acțiune, Curtea de apel motivează că contractul dintre

părți conținea o clauză facultativă de reziliere pentru ultimii doi ani, care clauză e declarată inoperantă prin art. 4 al. 2 din decretul-lege 1420/920; că înlăturându-se ca nescrisă această clauză, contractul rămâne în vigoare pentru întreg termenul prevăzut în el și deci chiriașii continuă a ocupa imobilul, nu în virtutea prelungirii acordate de art. 1 din decretul-lege menționat, ci în virtutea contractului și ca atare este inutil a se examina dacă chiriașii îndeplinesc condițiunile acestui text de lege, spre a putea invoca prelungirea contractului;

Că, această interpretare este criticată prin acest motiv de recurs, ca violând art. 1 și 4 din decretul-lege No. 1240/920;

Considerând că, prin acest decret-lege, ținându-se seamă de starea anormală de lucruri și în special de greutatea, încă mare, de a se găsi case de locuit, s'a admis o nouă prelungire a contractelor de închiriere până la 23 Aprilie 1922, dar aceasta numai în favoarea chiriașilor, cari locuiau în comuna respectivă la 15 August 1916, sau cari ar justifica necesitatea locuirii lor acolo, într'un vădit interes de serviciu public ori de familie;

Considerând că, după art. 1 din menționatul decret-lege se stabilește ca o regulă generală, care anume categorii de chiriași au a beneficia de nouă prelungire a contractelor de închiriere, apoi tot în acest articol, ca și în art. 2 și 4, decretul, pentru a înlătura orice discuțiune posibilă, enumără diversele cazuri în care, pentru diferite motive, aceste contracte ar fi trebuit să ia sfârșit, dar pe care totuși, pentru aceiași rațiuni, le menține formal până la 23 Aprilie 1922; că astfel prevede cazurile avute mai întâi în vedere, adică acelea mai obișnuite, a contractelor care expirau la data decretului sau înainte de 23 Aprilie 1922 și pe care decretul le prelungește până la această dată, iar în art. 2 și 4 se specifică cazurile de reziliere a contractelor pentru neplata la termen, pentru renunțarea din eroare a chiriașului sau prin efectul exercitării clauzei de reziliere facultativă, și în toate aceste cazuri contractele se mențin pe tot timpul prelungirii legale întocmai ca și în cazul unei expirări obișnuite a termenului contractului;

Că, față de aceste dispozițiuni, este de toată evidență că menținerea și continuarea, pentru un timp determinat, în virtutea decretului lege, a unor contracte care altfel pentru diverse motive, trebuie să aibă sfârșit, implică necesarmente ideea prelungirii lor legale, în toate ipotezele asemănătoare prevăzute de lege, și prin consecință obligațiunea pentru toți chiriașii, cari se găsesc în aceste cazuri și invocă beneficiul menținerii mai departe a contractului, ca

să dovedească că satisfac condițiunile cerute de art. 1 spre a se putea folosi încă de contract;

Că, din acest punct de vedere, nu se poate susține că dispoziția art. 4 al. 2 din decret, care se exprimă că „sunt inoperante clauzele de reziliere facultativă din contract“ ar fi trebuit înțeleasă în sensul că, aceste clauze trebuiesc considerate ca nescrise, și deci că contractul menținându-se mai departe pe temeiul termenului contractual, n'ar mai fi vorba în acest caz de o prelungire legală a contractului care să impună chiriașului satisfacerea condițiunilor din art. 1; căci, în adevăr, nu se poate interpreta în acest sens dispoziția art. 4 al. 2 cu urmarea ce-i se atribue de a se menține contractul pe baza termenului convențional, căci acest termen ar putea fi mai scurt ori ar putea depăși termenul de prelungire legală, și prin consecință ar urma ca în cazul prevăzut de acest articol, contractul să fie menținut atât cât termenul ce-l cuprinde, autoriză, adică pentru un timp diferit de cel de 2 ani al prelungirii legale, ceea ce nu concordă cu întreg sistemul decretului în discuțiune și cu scopul urmărit, și prin urmare nu poate fi admis;

Că, în vederea acestora, întocmai ca în cazurile prevăzute de art. 1 și 2 din decret, când contractul ia sfârșit prin expirarea termenului convențional, ori se rezilază pentru neplată de chirie, tot așa și în ipoteza art. 4 al. 2, când termenul inițial al contractului a fost redus și contractul declarat reziliat, cum s'a întâmplat în speță, prin exercițiul clauzei de reziliere facultativă, contractul încetând de a exista din punct de vedere convențional, se menține totuși și continuă pe temeiul decretului-lege, ceea ce înseamnă că el este prelungit prin lege și supus deci condițiunilor din art. 1 pentruca aceasta să poată avea loc;

Că, așa fiind, urmează că Curtea de apel, prin greșita interpretare a art. 4 din menționatul decret-lege, decide că contractul de față este în curs de executare, în virtutea termenului convențional, și că ar fi inutil a se mai cerceta dacă intimații îndeplinesc sau nu condițiunile art. 1, referitoare la domicilierea lor în localitate.

Că, deci, acest motiv de casare este întemeiat și cătă a se admite.

Asupra motivului II de recurs:

„Exces de putere, violarea art. 4 al. 3 al aceleiași decret-lege și nemotivare, întrucât Curtea pune principiul că proprietarul este cel care trebuie totdeauna să facă contestație, chiriașul neavând decât să stea cu brațele încrucișate“.

Considerând că prin art. 4 din decretul-lege 1420/1920 legiuitorul acordă beneficiul de prelungire categoriilor de chiriași, cari au dat declarațiuni scrise de re-

nunțare, precum și celor ale căror contracte conțin o clauză de facultativă, însă sub condițiuni deosebite;

Că astfel, pe când declarațiunile de renunțare sunt valabile în principiu și nu pot fi anulate decât dacă chiriașul dovedește într'un termen fatal, sub pedeapsă de decădere, că a dat declarațiunea în necunoștința împrejurărilor legale sau de fapt clauzele de reziliere facultativă sunt declarate deadreptul inoperante, fără a se mai prevedea nici o altă condițiune de îndeplinit din partea chiriașului, și ca atare obligațiunea de a intenta în zece zile contestația prevăzută de ultimul aliniat al art. 4 de mai sus, nu privește această din urmă categorie de chiriași.

Că prin urmare, în specie, Curtea de apel în conformitate cu legea respinge mijlocul de apărare al recurentei dedus din aceea că intimații nu-au făcut în termen de 10 zile contestație, pentru anularea clauzei de reziliere din contractul de închiriere în discuțiune și deci motivul de recurs bazat pe violarea art. 4 al. 3 din acest decret-lege, este n-întemeiat, astfel că recursul de față urmează a se admite numai pentru primul motiv de casare.

Pentru aceste motive, casează.

SECȚIA I

Audiența dela 21 Decembrie 1920

Președinția d-lui G. V. Buzdugan, președinte

G. I. Bălcescu cu Vasile Iordache

ORDONANȚE PREZIDENTIALE ÎN REFERE. — DACĂ POT FI DATE DE JUDECĂTORII DE OCOL. — ART. 66 BIS PROCEDURA CIVILĂ.

De și legea în mod formal, nu oprește să se aplice la judecătoriile de ocol procedura prevăzută de art. 66 bis pr. civilă, de aci nu rezultă că ea este comună și pentru aceste instanțe, de oarece modul cum legiuitorul a organizat o arată neîndios că ea este incompatibilă cu compunerea judecătoriilor de ocol și nu se poate aplica de cât la tribunale și Curți.

No. 671 — Casată, în urma recursului făcut de C. I. Bălcescu, încheierea No. 82 din 12 August 1919 a judelei rural ocol Bibești Gorj în proces cu Vasile Iordache.

S'a citit raportul făcut în cauză de d-l consilier V. Bassy.

S'a ascultat d-l avocat C. Budișteanu în dezvoltarea motivului de recurs.

Curtea, deliberând,

Asupra motivului de casare:

„Exces de putere și violarea art. 66 bis pr. civ. după care numai președinții de Tribunal pot da ordonanțe prezidențiale, legea spunând această categoric și rezultând și din organizarea acestei instituții care prevede dreptul de apel la completul aceleiași

tribunal, al cărui președinte a dat ordonanța. Ori, contra ordonanțelor date de judecătorul de ocol, n'ar fi posibilă această cale de retractare, ea fiind incompatibilă cu compunerea judecătorilor [de ocol].

Având în vedere că, prin încheierea atacată cu recurs, jud. ocol. Bibești din județul Gorj, întemeindu-se pe dispozițiile art. 66 bis din proc. civilă și art. 3 din decretul-lege No. 1480 | 917, a încuviințat cere-rea făcută de intimatul Vasile Iordache ca recurentul C. I. Bălcescu să fie obligat a i restitui doi boi.

Că chestiunea pusă în discuțiune prin prezentul motiv de casare, este acela de a se ști dacă jud. de ocol pot ordona măsurile conservatorii date prin art. 66 bis pr. civ. în căderea prezidenților tribunalelor și Curților de apel în cazurile grabnice.

Considerând că, deși legea, în mod formal, nu oprește să se aplice la jud. de ocol procedura prevăzută de art. 66 bis pr. civ., de aci nu rezultă că ea este comună și pentru aceste instanțe, deoarece modul cum legiuitorul a organizat-o arată neîndoios că ea este incompatibilă cu compunerea jud. de ocol și nu se poate aplica de cât la Tribunal și Curți, care judecă cu un complect de doi sau mai mulți judecători și nici de cum la jud. de ocol.

Că, într'adevăr, încuviințările sau ordonanțele prezidențiale se dau în baza art. 66 bis cu drept de apel la tribunalul sau Curtea din care face parte prezidentul.

Că, un asemenea apel nu se poate concepe la judecătorii de ocol, iar a se da judelui de ocol dreptul de a da aceste ordonanțe în mod definitiv, fără apel, aceasta este inadmisibil, căci atunci n'ar mai fi vorba de aplicarea dispozițiilor cuprinse în art. 66 bis pr. civ., ci de o procedură nouă și deosebită, care nu se poate crea fără lege.

Că dar, dispozițiile art. 66 bis sunt numai pentru tribunale și Curți, și de altfel nu este un mare inconvenient că nu se aplică și la jud. de ocol, căci acolo în cazuri grabnice termenul de judecată se poate da chiar în ziua reclamațiunii.

Că dar, în speță, jud. de ocol numai cu violarea dispozițiilor art. 66 bis pr. civ. a dat încheierea atacată, astfel că motivul de casare fiind fundat, recursul se admite.

Că, prin casarea ordonanței atacate hotărându-se că jud. de ocol nu sunt competenți a da ordonanțele prezidențiale prevăzute de art. 66 bis pr. civ., această casare urmează a se pronunța fără trimitere.

Pentru aceste motive casează fără trimitere.

CURTEA DE APEL DIN IAȘI

SECȚIUNEA I.

Audiența dela 18 Noembrie 1920

Președinția d-lui D. Volanschi, prim-președinte

Pătru Jelesnicoff cu Lucia Nemțeanu.

DOTĂ.—BUNURI VIITOARE.—CARACTERUL DOTALITĂȚEI.—DOBÂNDIREA CU TITLU ONEROS.—CREANȚĂ DOBÂNDITĂ PRIN CESIUNE.—ART. 1235 ȘI 1248 C. CIV.

DOTĂ.—IMOBIL DOBÂNDIT CU BANI DOTALI.—CÂND DEVINE DOTAL, GLAUZA DE ÎNTREBUNȚARE.—ART. 1247 C. CIV.

DOTĂ.—IMOBIL DOBÂNDIT CU BANI DOTALI.—CÂND CONSTITUIRE O AVERE PARAFERNALĂ.—DREPTUL DE FOLOSINȚĂ AL SOȚULUI.—BUNURILE MOBILE.—ART. 1247 C. CIV.

1° Prin bunuri viitoare în sensul art. 1235 c. civ. nu se pot înțelege de cât acelea pe cari soția le dobândește cu titlu gratuit în timpul căsătoriei, cele dobândite cu bani dotali neputând deveni dotale decât prin subrogațiune și numai în condițiunile prevăzute de art. 1247 c. civ.

Astfel clauza din actul dotal prin care se stipulează că bunurile viitoare dobândite posterior căsătoriei de către soție, devin dotale, nu poate conferi caracterul dotalității creanței dobândite prin cesiune, deși creanța cedată constituie o *datio in solutum* pentru stingerea creanței dotale.

2° Imobilul dobândit în timpul căsătoriei cu bani dotali, nu devine dotal de cât numai dacă s'a stipulat în contractul de căsătorie o asemenea întrebunțare a banilor dotali.

3° Cu toate că imobilul dobândit cu bani dotali, fără clauza de întrebunțare, este parafernal, totuși el conținând o valoare dotală, soțul are dreptul de administrație și folosință, și acest principiu are a se aplica prin analogie și la bunurile mobile câștigate cu bani dotali.

No. 96—Admis apelul făcut de Petru Jelesnicoff în calitate de soț dotal al soției sale Liuba Jelesnicoff în contra sentinței Trib. Suceava cu No. 50 | 920 în proces cu Lucia Nemțeanu.

Curtea,

Având în vedere apelul declarat de Petru Jelesnicoff în contra sentinței Tribunalului Suceava No. 50 din 23 Aprilie 1920, prin care i s'a respins acțiunea intentată contra Luciei N. Nemțeanu că fiind făcută de o persoană fără calitate.

Având în vedere acțiunea introdusă de P. Jelesnicoff, în calitate de uzufructuar dotal al averii soției sale Liuba Jelesnicoff, născută la ovlov, în contra Luciei Nemțeanu, pentru a fi obligată a-i plăti suma de 9030 lei, procente de la 26 Octombrie 1909 la suma de 25.800 lei până la data intentării acțiunii 23 Octombrie 1914.

Având în vedere că din desbateri și din actele a-

fate la dosarul cauzei se constată că: Gavril Iacovlov a cesionat surorii sale Liuba Jelesnicoff creanța de 25.800 lei cu procente de 7% pe an cu începere dela 26 Octombrie 1909, în contră surorii sale Lucia Nemțeanu, creanță care se constată prin actul autenticat de tribunalul Suceava sub No. 639 / 909; că priu chitanța din 30 Iunie 1909, Liuba Jelesnicoff declară că: „a primit de la fratele său Gavrilă Iacovlov suma de 26200 lei, ce i datora conform actului de împărțeală a averei de succesiune rămasă de la defunctul lor tată Ivan Iacovlov; sumă pe care a achitat-o parte în numerar și parte în achitarea prețului cesiunii creanței de 25800 lei, arătată mai sus, că ambele aceste acte au fost făcute cu consimțământul lui P. Jelesnicoff.

Având în vedere că, după o clauză a actului dotal a Liubei Jelesnicoff, toate bunurile viitoare dobândite prin donațiune, legat sau alt mod, vor fi considerate ca dotale, că din actul de împărțeală a succesiunii rămasă dela defunctul I. Iacovlov rezultă că, Liuba Jelesnicoff avea de primit dela Gavril Iacovlov suma de 26200 lei, care a fost plătită în mod arătat în chitanța menționată mai sus.

Apelantul P. Jelesnicoff susține că, creanța de 25800 lei cesionată soției sale este dotală, în baza clauzei din contractul dotal, că chiar dacă această creanță n'ar fi dotală în baza actului dotal, încă este dotală fiind cumpărată de soție cu bani dotali, și bunurile substituie bunurilor dotale au caracterul dotal; că procuratorul Luciei Nemțeanu susține că, creanța dobândită prin cesiune fiind parafernala soțului nu are calitatea de a cere valoarea procentelor.

Având în vedere că art. 1235 c. civ. permite ca constituțiunea de dotă să cuprindă averea prezentă și viitoare a femeii, că prin bunuri viitoare nu se pot înțelege de cât acele pe care soția le dobândește cu titlu gratuit în timpul căsătoriei. Bunurile dobândite cu bani dotali, nu pot deveni dotale de cât prin subrogațiune, și numai în condițiunile prevăzute de art. 1247 c. civ.; că prin urmare clauza din contractul dotal, relatată mai sus, nu poate conferi caracterul dotalității creanței dobândite prin cesiune, deși creanța cedată constituie o *datio in solutum* pentru stingerea unei creanțe dotale.

Având în vedere că imobilul dobândit în timpul căsătoriei cu bani dotali, nu devine dotal, după dispozițiunea art. 1247 c. civ. dacă nu s'a stipulat în contractul de căsătorie asemenea întrebuințare a banilor dotali, că dacă nu s'a stipulat clauza de întrebuințare, imobilul cumpărat cu bani dotali este paraternal, că jurisprudența și doctrina au stabilit principiul că un asemenea imobil, deși e parafernala, conține o valoare dotală și deci soțul are dreptul de administrație și folosință; că acest principiu se aplică

prin analogie și la bunurile mobile câștigate cu bani dotali.

Având în vedere că actul intervenit între Liuba Jelesnicoff și Gavril Iacovlov este un act de cesiune cu titlu de dare în plată, și conține o convențiune tacită între soți de restituțiune anticipată a dotei, care este nulă pentru motivul că, după dispozițiile, art. 1242 c. civ. numai bărbatul are administrațiunea averii dotale în timpul căsătoriei, precum și dreptul de a lua fructele și dobânzile, că obligațiunea de a restitui dota ia naștere prin desfacerea căsătoriei (art. 1271 c. civ.); că din aceste principii se deduce consecința că restituirea dotei în timpul căsătoriei, afară de cele două cazuri enumerate de art. 1271 c. civ. nu e valabilă, că creanța dobândită prin cesiune de către Liuba Jelesnicoff, cu consimțământul soțului său, conținând o valoare dotală, soțul are administrația și folosința acestei creanțe și prin urmare are calitatea de a intenta acțiunea în contra debitoarei pentru plata procentelor.

Având în vedere că, dacă s'ar considera că prin cesiune, soția a dobândit proprietatea creanței cedate, totuși această creanță cuprinzând o valoare dotală după cum s'a analizat mai sus, soțul are folosința și administrația, deci și în acest caz, poate cere dela debitoare procentele ce se datoresc; că prin urmare e neintemeiată obiecțiunea formulată de Lucia Nemțeanu, că creanța fiind parafernala, soțul nu are dreptul de a cere procentele.

Având în vedere că din actul de cesiune se stabilește că procentele de 7% pe an la capitalul de 25800 lei, sunt datorite de la 26 Octombrie 1909, care pînă la data intentării acțiunii reprezintă suma de nouă mii trei zeci lei, că asupra acestei chestiuni Lucia Nemțeanu fiind chemată la interogator și neprezentându-se pentru a răspunde, Curtea consideră această împrejurare ca o mărturisire completă a faptului care face obiectul acțiunii (art. 234 pr. civ.). că de altfel procuratorul părții n'a făcut nici-o obiecțiune asupra acestui punct.

Având în vedere cererea făcută de P. Jelesnicoff de a i se acorda cheltueli de judecată, pe care Curtea apreciind le fixează la suma de patru sute lei.

Pentru aceste motive, redactate de d-l Prim Președinte, admite apelul.

Semnați: D. Volanschi, M. Ionescu-Ghinea, C. A. Gorgos, C. Macri.

CURTEA CU JURĂȚI DIN JUD. FĂLCIU

Audiența de la 17 Noiembrie 1920.

Președinția d-lui C. Dumitrescu, președinte

Dumitru Simion și alții, urmăriți pentru tâlhărie

AUTORITATEA LUCRULUI JUDECAT ÎN CRIMINAL. — JURIDICȚIUNI DE JUDECATĂ. — FAPT ÎNCRIMINAT SUB O CALIFICĂȚIUNE. — DACĂ MAI POATE SĂ FIE ÎNCRIMINAT ULTERIOR SUB O ALTĂ CALIFICĂȚIUNE. — A. T. 383, 361, 362, 363, 157, 187, 188 și 189 PR. PEN.

1° Art. 383 pr. pen., fiind aplicațiunea unei reguli generale după care ceiace a fost judecat nu mai poate fi adus din nou înaintea altei jurisdicțiuni, autoritatea lucrului judecat recunoscută de acest articol nu este specială numai ordonanțelor de achitare date la curtea cu jurați, ci dispozițiunea sa se întinde atât la hotărârile curții cu jurați pronunțând absoluțiunea sau condamnarea, cât și la acelea ale tribunalelor și curților de apel, conținând fie o condamnare, fie o absoluțiune, fie o achitare.

2° În materie criminală, există lucru judecat nu numai pentru faptul cum el a fost calificat, dar și pentru faptul material însuși astfel cum a avut loc, așa că faptul nu mai poate să facă obiectul unei a doua urmăririi sub o nouă calificățiune, fie că el a fost supus trib. de simplă poliție sau corecțional, fie curței cu jurați și independent dacă instanța de represiune a pronunțat condamnățiunea, absoluțiunea sau achitarea.

Curtea,

Având în vedere deciziunea camerei de punere sub acuzare a curții de apel din Iași No. 121/915 prin care Mihai Drosu, Dumitru Simion și Mihai M. Blăjuță, sunt trimiși în judecata acestei curți acuzați de fapta că în noaptea de 10 spre 11 Iunie 1915, prin rele tratamente exercitate asupra lui Ștefan Lupu i-au răpit cu cuget de a-și însuși pe nedrept suma de lei 185 pe care o avea într'o geantă atârnată cu o curea după gât, crimă prevăzută și pedepsită de art. 317 și 318 al. 2 și 4 c. pen.

Având în vedere actul de acuzare No. 4226/915 întocmit de d-l procuror general al curții de apel din Iași în executarea suszisei deciziuni.

Având în vedere concluziunile d-lui procuror general care a cerut a se declara stinsă acțiunea publică față de Mihai Drosu, acesta fiind încetat din viață, și a se închide dosarul în ceea ce privește pe acuzații D. Simion și M. M. Blăjuță, de oarece aceștia mai fiind judecați pentru acest fapt corecț. No. 1427/915 și condamnați la câte 6 luni închisoare corecț. ei nu mai pot fi aduși din nou înaintea curții, principiul autorității lucrului judecat care rezultă din hotărârea tribunalului Fălciu, opunându-se la aceasta.

Având în vedere că din dos. No. 3207/915 al trib. Fălciu rezultă că partea civilă Ștefan Lupu, reclamând la 10 Iunie 1915 șefului de gendarmi al postului Răducăneni, că pe când dormea în ogradă i s'a furat de acuzații D. Simion și M. Blăjuță o geantă de pele în care avea suma de lei 185 șeful de gendarmi după ce face cercetările, înaintează actele întocmite judecătorii ocol. Răducăneni care, prin cartea de judecată penală No. 176/915, a condamnat pe acuzați la câte 6 luni închisoare corecț., pentru faptul de furt prevăzut și pedepsit de art. 308 c. pen., iar trib. Fălciu, prin sent. corecț. No. 1427/915 a respins ca nefundat apelul făcut de acuzați contra hotărârei judecătorii de ocol.

Având în vedere că din dos. No. 965/915 al acestei curți se stabilește, că partea civilă Ștefan Lupu, mai reclamând la 17 Iunie 1915 pentru același fapt și șefului de gendarmi al secției Răducăneni, în urma cercetărilor făcute de acesta, parchetul trib. Fălciu în vedere că partea civilă mai adăogase în a doua reclamațiune că acuzații când i-au furat geanta cu bani, i-a pus o haină în cap și l-au apucat de gât, a deschis acțiune publică contra acuzați or D. Simion și M. M. Blăjuță cum și contra lui M. Drosu, care rezultă din cercetări că a luat și el parte la fapt, pentru fapta prevăzută și pedepsită de art. 317 și 318 al. 2 și 4 c. pen., investind pe judecătorul de instrucție al trib. Fălciu cu instruirea afacerii, iar după terminarea instrucției acuzații au fost trimiși în judecata acestei curți.

Considerând că, acuzatul M. Drosu, urmărit numai înaintea acestei curți, fiind încetat din viață, după cum rezultă din extractul după actul său de deces aflat la dosar, potrivit art. 12 pr. pen., acțiunea publică pornită contra sa trebuie a fi declarată stinsă.

Că, în ceea ce privește pe acuzații D. Simion și M. M. Blăjuță, în vedere că faptul comis de aceștia pentru care sunt urmăriți înaintea acestei curți, a mai fost încriminat într'un prim proces sub calificarea de furt, infracțiune prevăzută și pedepsită de art. 308 c. pen. și care s'a judecat de trib. Fălciu, după cum s'a arătat mai sus, urmează a examina dacă acest fapt mai poate fi adus ulterior înaintea acestei curți, sub calificarea de tâlhărie, infracțiune prevăzută și pedepsită de art. 317 și 318 al. 2 și 4 c. pen.

Considerând că principiul autorității lucrului judecat își găsește aplicațiunea și în criminal, ori de câtori o hotărâre pronunțată de o jurisdicțiune statuând în materie penală este invocată înaintea unei alte jurisdicțiuni care urmează să statueze tot în materie penală.

Considerând intradevăr, că în ceea ce privește hotărârile jurisdicțiunilor de judecată, art. 383 pr. pen. prevăzând că orice persoană achitată după lege, nu

va mai putea fi apucată nici acuzată pentru acelaș fapt, prin aceasta vorbitul articol recunoaște autoritatea lucrului judecat ordonanții președintelui curții cu jurați care pronunță achitarea acuzatului.

Considerând că art. 383 pr. pen. fiind aplicațiunea unei regule generale dupe care aceea a fost judecat în mod definitiv, nu mai poate fi adus din nou înaintea unei alte jurisdicțiuni, autoritatea lucrului judecat recunoscut de acest articol nu este specială numai ordonanțelor de achitare date la curtea cu jurați, ci dispozițiunea sa se întinde atât la hotărârile curții cu jurați pronunțând absoluțiunea sau condamnarea cât și la sentințele și deciziile tribunalelor și curților de apel conținând fie o condamnare, fie o absoluțiune, fie o achitare.

Considerând că deși codul de procedură penală nu prevede condițiunile cerute pentru ca o hotărâre criminală să fie investită cu autoritatea lucrului judecat față cu o a doua urmărire penală, cu toate acestea regula celor 3 identități cerute în materie civilă este necesară și în materie penală astfel că, întocmai ca și în materie civilă, autoritatea lucrului judecat nu poate fi invocată în materie criminală de cât dacă există identitate de obiect al urmăririi (pedepsirea persoanei urmărită), identitatea de cauză (faptul incriminat care servă de fundament al acțiunii publice) și identitate de părți (urmăritul și persoana urmărită),

Considerând că identitatea de obiect există totdeauna, în materie penală de oarece, în orice urmărire penală, instanțele judecătorești trebuind a pronunța în mod obișnuit pedeapsa ce merită infracțiunea cu a cărei judecare a fost investită, de aci rezultă că două urmărituri penale conțin în regulă generală din punctul de vedere penal același obiect. În specie, Trib. Fălciu care a fost investit mai întâiu cu judecarea faptei comisă de acuzați, pronunțându se asupra culpabilității acestora prin aplicarea unei pedepse, principiul autorității lucrului judecat din punctul de vedere al identității obiectului procesului se opune de a se mai pronunța o altă pedeapsă pentru faptul pentru care acuzații au fost condamnați.

Că deasemenea există și identitatea părților, partea urmăritoare în ambele procese fiind societatea căreia aparține acțiunea publică, care este exercitată prin ministerul public, unul din mandatarii săi, și acuzații cari sunt persoanele urmărite.

Considerând că, în materie penală, identitatea cauzei acțiunii publice fiind tot una ca identitatea faptului incriminat, fapt care consistă din stabilirea culpabilității persoanei urmărite, a circumstanțelor agravante, a scuzelor, etc., în specie, în vedere că acuzații au fost judecați și condamnați de Tribunalul corect, pentru fapta pentru care sunt aduși înaintea curții sub o altă calificare de cât aceea pentru care sunt urmăriti azi, existența identității cauzii celor 2 acțiuni și deci aplicarea principiului autorității lucrului judecat depinde de chestiunea de a se ști dacă un fapt susceptibil de mai multe calificațiuni și care a fost incriminat sub una din ele, mai poate sa fie incriminat ulterior sub o altă calificațiune.

Considerând că, în această privință, chestiunea se pune din punctul de vedere când primul proces a avut loc înaintea unei curți cu jurați și apoi înaintea unui tribunal corecțional sau de simplă poliție.

Considerând că, în prima ipoteză, după o părere

se admite,—iar chestiunea s'a pus în practică numai pentru cazul când procesul dela jurați a ajuns la o achitare,—că o nouă urmărire este cu putință înaintea unui alt trib, din cauza unei noi calificațiuni, dacă a doua calificațiune se sprijină pe elemente noi ne relevate și apreciate la prima urmărire. Se susține pentru justificarea acestei opinii, că codul din 3 brumar anul IV (art. 374 și 379) care a precedat actualul cod de procedură penală, obligând pe președintele curții cu jurați a supune acestora fapta cu toate calificațiunile sale, iar nu numai cu calificarea din actul de acuzare, din această cauză fapta care a făcut obiectul primei urmărituri nu putea să mai dea loc sub acest cod la o alta urmărire cu o nouă calificațiune. Actualul cod de procedură penală însă prin art. 361, 362 și 363 obligă pe președintele curții cu jurați a supune juraților faptul incriminat așa cum a fost calificat prin actul de acuzațiune cu circumstanțele cuprinse în act și a pune chestiuni asupra circumstanțelor agravante ce ar rezulta din desbateri, cum și asupra scuzelor invocate de acuzat, fără a-l obliga a pune chestiuni asupra noilor calificațiuni la care ar da naștere fapta. De aci, prima părere conchide că, de vreme ce codul de procedură penală prevede în mod facultativ pentru președinte de a întreba pe jurați de fapt sub o nouă calificare, iar nu obligatoriu cum era sub codul din brumar, juriul are a se pronunța azi nu atât asupra faptei materiale cu toate calificările de care este susceptibilă, ca sub codul din brumar, dar chiar asupra faptei cu calificațiunea dată prin actul de acuzațiune, așa că numai pentru această calificațiune există lucru judecat.

Că, după o altă părere se admite că există lucru judecat pentru toate calificările ce ar putea să primească faptul incriminat, dupe cum se admitea și sub codul din brumar, rezultând aceasta din împrejurarea că sistemul actualului cod de procedură penală relativ la calificările ne conținute în actul de acuzare, contrariu interpretării primei păreri, este același ca în codul din 3 brumar, anul IV. Într'adevăr, susținători primei păreri pentru a ajunge la concluziunea că sub actualul cod de procedură penală, fapta poate forma obiectul unei noi urmărituri sub o altă calificare, întemeindu-se pe sistemul codului din 3 brumar, anul IV, interpretează în mod greșit dispozițiunea acestei legislațiuni cu privire la noile calificațiuni, în sensul că ea ar fi prevăzând sub pedeapsă de nulitate, obligațiunea președintelui curții cu jurați de a se pune juraților chestiuni și asupra calificațiunilor neprevăzute în actul de acuzare. Din potrivă art. 379 din vorbitul cod, dispunând că președintele curții cu jurați putea avea facultatea de a întreba în mod subsidiar pe jurați despre fapt sub ori ce calificare, prin aceasta codul din brumar anul IV nu prevedea sub pedeapsă de nulitate interogarea juraților asupra calificațiunilor ne conținute în actul de acuzațiune. În cazul acesta, punerea chestiunilor pentru noile calificațiuni fiind facultativă pentru președintele curții cu jurați, întocmai ca și sub actualul cod de procedură penală, care păstrează aceeași dispozițiune, art. 361, 362 și 364 p. p. privitoare la noile calificațiuni trebuiesc deci să aibă și sub actualul cod de procedură criminală înțelesul pe care art. 374 și 379 corespunzătoare din codul din brumar anul IV, l-au avut sub acest cod, fiind facultativ pentru președintele curții cu jurați

de a pune chestiunea juraților asupra diferitelor calificări la care ar da naștere faptului incriminat, prin aceasta curtea cu jurați de îndată ce a fost investită cu faptul incriminat a fost investită cu toate calificările pe care le-ar mai putea primi, iar ca consecință, fapta care a făcut obiectul primei urmăririi sub calificarea din actul de acuzațiune nu mai poate să dea naștere la o altă urmărire cu o nouă calificățiune. De aceea, fiindcă o nouă urmărire sub o nouă calificare nu este posibilă sub actualul cod de procedură penală, astfel dăpe cum nu era aceasta cu putință nici sub codul din brumar anul IV, trebuie ca prezidentul curții cu jurați să pue juriul în situațiune de a se pronunța asupra tuturor calificățiunilor ce ar rezulta din desbateri. O altă dovadă că sistemul codului de procedură penală cu privire la noile calificățiuni este cel admis de ultima părere, mai rezultă din art. 383 pr. pen. Acest articol ca și art. 426 din codul din brumar, anul IV, prevăzând în mod general că acuzatul achitat nu va mai putea fi apucat nici acuzat pentru același fapt, deasemenea are în vedere faptul material cu toate calificările la care el ar da naștere, iar nu faptul astfel cum a fost calificat prin actul de acuzare.

Că, după cum s'a arătat mai sus, chestiunea admiterii unei noi urmăririi a faptului sub o altă calificare, punându-se în practică numai în cazul când prima urmărire s'a terminat printr'o achitare, parti-zanii acestui sistem nu-l aplică și la cazul când există o condamnățiune sau o absoluțiune. În aceste cazuri ei susțin că curtea cu jurați trebuind a statua asupra aplicațiunii pedepșii, autoritatea lucrului judecat ar rezulta aci din chiar faptul material apreciat în raporturile sale cu toate legile penale și deci cu toate calificările de care el ar fi susceptibil, iar nu numai din faptul examinat în raport cu calificarea din actul de acuzare ca la achitare, așa că, acelaș fapt pentru care prevenitul a fost condamnat sau absolvit numai poate să fie reluat sub o calificare deosebită. Dar, nici acest raționament nu justifică sistemul primei păreri. Într'adevăr, curtea cu jurați urmând să pronunțe hotărârea asu ra acțiunii publice ținând seamă de verdictul juraților dat de aceștia după chestiunile ce le au fost puse de președinte, trebuie deci ca această hotărâre să fie conformă cu răspunsul juraților în raport cu chestiunile puse. De aci rezultă că nu se poate conchide în sensul că este lucru judecat pentru faptul material cu toate calificările pe care el le-ar putea primi, numai în caz de condamnare sau absolvire, ci urmează ca hotărârea curții să producă acest efect și în caz de achitare, de oarece și acest rezultat este dedus din verdictul juraților în aceleași condițiuni ca și condamnarea și absolvirea (art. 10 pr. pen.).

Considerând că în ipoteza în care primul proces a avut loc înaintea unui tribunal corecțional sau de simplă poliție, susținătorii primei păreri iarăși admit că și în acest caz art. 383 pr. pen. nu se opune la o nouă urmărire sub o altă calificare pentru același fapt material pentru care s'a pronunțat achitarea de către un tribunal.

Că însă se admite că aceleași fapt material, altfel calificat, nu poate să dea naștere la o nouă urmărire, când acest fapt a fost supus mai întâiu jurisdicțiunii corecționale. Într'adevăr, din termenii art. 157, 158,

187, 188 și 189 pr. pen. rezultă că trib. de simplă poliție și cel corecțional, vor da drumul prevenitului dacă faptul nu este socotit nici delict nici contra-vențiune de poliție, iar dacă fapta este o infracțiune care ar merita o pedeapsă corecțională sau criminală, tribunalul de simplă poliție și cel corecțional vor trebui să trimaată pe prevenit înaintea judecătorului competent. Leg a obligând deci înd mod determinat tribunalele de simplă poliție și corecționale de a cerceta faptul cu a cărui judecare au fost investite din toate punctele de vedere în care el s'ar reprezentă, prin aceasta tribunalele sunt datoare a examina faptul ce le este supus, sub toate calificățiunile pe care el le-ar primi, așa că, în afară de cazul când tribunalele s'au declarat incompetente, o nouă urmărire întemeiată pe o altă calificare nu este cu putință. O altă consecință a regulii că tribunalele sunt datoare a examina fapta sub toate calificările de care ea ar fi susceptibilă, este, că, calificarea faptei dată de ministerul public se poate schimba și în apel, fără ca prin aceasta să se calce nici principiul jurisdicțiunii cu 2 grade.

Că, se stabilește deci că regula care cărmuește principiul autorității lucrului judecat în criminal, în cece privește diferitele calificări pe care le poate primi faptul incriminat, este că există lucru judecat nu numai pentru faptul cum el a fost calificat, dar pentru faptul material însuși astfel cum a avut loc, așa că faptul nu mai poate să facă obiectul unei a doua urmăririi sub o nouă calificățiune, fie că el a fost supus tribunalului de simplă poliție, fie Trib. corecțional, fie curții cu jurați și independent dacă instanța de represiune a pronunțat condamnățiunea, absoluțiunea sau achitarea (P. Lacoste „De la chose jugée”, 910 și urm.).

Că așa fiind, urmează a decide în specie prin aplicațiunea principiilor de mai sus, că faptul preveniților Di Simion și M. M. Blăjuță că în noaptea de 10 spre 11 Iunie 1915 prin rele tratamente exercitate asupra lui Stefan Lupu, i-au răpit cu cuget de a-și însuși pe nedrept suma de lei 185 pe care o avea într'o geantă atârnată dupe gât, pentru care sunt urmăriți înaintea acestei curții mai făcând obiectul incriminării într'un prim proces sub calificarea de furt, și care s'a judecat de Trib. Fălciu prin sentința corecț. No. 1427/915 rămasă definitivă, prin care preveniții au fost condamnați, el nu mai poate fi adus astăzi în judecata acestei curții sub calificarea de tâlhărie, de oarece, existând idantitate de fapte incriminate, principiul autorității lucrului judecat care rezultă din sent. corecț. No. 1427/915 a Trib Fălciu se opune la această nouă judecare.

Că, prin urmare, curtea constatând că există lucru judecat pentru faptul material, pentru care sunt urmăriți acuzații, astfel cum s'a petrecut el, cată a închide dosarul.

Pentru aceste motive, redactate de d. Președinte, de acord cu concluziunile d-lui Procuror general, declară stinsă prin moarte acțiunea publică privitoare pe M. Drosu și constată că există autoritatea lucrului judecat în cece privește pe acuzați D. Simion și M. M. Blăjuță, dispunând închiderea dosarului.

Semnați C. Dumitrescu, N. Vasiliu, V. Fășle.